

Jaarrapport 2008

GREENPEACE

www.greenpeace.be

Een strijd op verschillende fronten

© Greenpeace/Dossche

Niet eenvoudig om de eer te krijgen een jaar van strijd voor het behoud van onze planeet af te sluiten. En die strijd hebben we in 2008 op verschillende fronten gevoerd.

We zouden het uitvoerig kunnen hebben over onze strijd tegen ggo's die we voortzetten zolang de druk van de industrie aanhoudt of over onze campagne rond palmolie. Daarover is nog niet zoveel bekend, maar palmolie veroorzaakt ontbossing in Indonesië met verschrikkelijke gevolgen.

Er waren in 2008 evenwel twee zaken die een beetje meer aandacht verdienen dan de andere. In de eerste plaats is dat de klimaatcampagne: die kende in 2008 cruciale momenten op Europees vlak met de stemming van de richtlijn over de gemiddelde CO₂-uitstoot van auto's en de richtlijn die bepaalde dat 20% van ons energieverbruik tegen 2020 afkomstig moet zijn uit hernieuwbare bronnen. Die richtlijnen volstaan weliswaar niet om de problemen werkelijk ten gronde aan te pakken, maar de vraag is wat er zou zijn gebeurd zonder het intensieve lobbywerk van Greenpeace, en vooral het Belgische kantoor. We hebben ook heel wat werk verzet op het vlak van hernieuwbare energie. Ons onderzoek over de noodzaak om windmolenparken in de Noordzee met elkaar te verbinden, werd meteen als een te onderzoeken optie opgepikt door de Europese Commissie en onze minister van Energie.

Een tweede hoogtepunt in 2008 was de opening van ons kantoor in Kinshasa in november. Die opening vormde de bekroning van jarenlange inspanningen, onder andere van Greenpeace Belgium en zijn sympathisanten. Het is allerm minst eenvoudig om in de uitzonderlijk moeilijke situatie in Congo een belangrijk onderwerp als het behoud van de bossen op de politieke agenda te plaatsen. De bossen zijn van essentieel belang voor het klimaat, de biodiversiteit en de Congolese bevolking.

Greenpeace België is trots dat het de steun krijgt van sympathisanten die het mogelijk maken om deze strijd te voeren en mooie overwinningen te boeken. Ondanks de crisis kunnen wij onverminderd op u rekenen. Dit jaarverslag is dan ook het uwe!

Michel Genet

Directeur Greenpeace Belgium

COLOFON Het jaarverslag van Greenpeace is een speciale bijlage bij het Greenpeace Magazine, een publicatie van Greenpeace Belgium vzw – Verantwoordelijke uitgever: Michel Genet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel, tel.: 02.274.02.00, www.greenpeace.be – Bank 001-1380706-84 – Concept: Rudi De Rechter – Druk: Massoz, op Cyclus Print, 100% gerecycleerd niet-chloorgebleekt papier

Greenpeace is een onafhankelijke, geweldloze en niet-politieke organisatie die tot doel heeft om milieubedreigingen aan te klagen en concrete oplossingen aan te dragen voor de bescherming van het milieu en de bevordering van de wereldwijde vrede. De financiële middelen van de organisatie zijn uitsluitend afkomstig uit giften van sympathisanten.

Onze activiteiten in 2008

De oerbossen beschermen

In Afrika ...

We beginnen met heel goed nieuws: eind 2008 opende Greenpeace een kantoor in **Kinshasa** in Congo. Sindsdien kunnen onze teams op het terrein de ontwikkelingen in de houtkapsector volgen en dat heeft meteen resultaat gehad. De Congolese minister van Leefmilieu heeft een **moratorium van drie jaar op nieuwe houtkapvergunningen** aangekondigd. Dat is een eerste stap naar een verantwoord bosbeheer, ook al zal Greenpeace in 2009 de strijd tegen illegale vergunningen zeker moeten voortzetten.

Het is absoluut nodig om de illegale praktijken in de houtkapsector verder op te sporen. In juli 2008 publiceerde Greenpeace een internationaal rapport¹ dat aantoonde hoe de Danzergroep, een van de grootste houtkapbedrijven in de regio, zijn winsten witwast in het buitenland om te ontsnappen aan de plaatselijke belastingen. Dat is ronduit schandig want Congo een van de armste landen ter wereld.

¹ Conning the Congo, Greenpeace International, juli 2008.

3

... in Indonesië ...

In **Indonesië** heeft Greenpeace ook campagne gevoerd tegen de vernietiging van de bossen. Het woud moet er plaats ruimen voor immense palmolieplantages. De olie wordt gebruikt in voedingsproducten, cosmetica en biobrandstoffen. Wij richtten onze pijlen op Unilever, een van de grootste afnemers van palmolie uit Indonesië. Via internet verspreiden wij een parodie op een reclamefilmje van **Unilever** voor Dove en dwongen de multinational zo om kleur te bekennen. Sindsdien zet Greenpeace zijn strijd voor een **moratorium op de verwoesting van het woud** in Indonesië voort.

... en in Europa!

Dichter bij huis werkte de **Europese Commissie** een **wetsvoorstel uit om de strijd aan te binden met de invoer van illegaal gekapt hout** op de Europese markt. Dit voorstel kwam er onder andere dankzij de druk van Greenpeace. Het is een mooie stap vooruit, maar het voorstel is verre van volmaakt. In 2009 zal Greenpeace druk uitoefenen om de lacunes aan te pakken.

- 1 Aankomst van de Arctic Sunrise in Matadi voor de inhuldiging van het Greenpeacekantoor in Congo.
- 2 Greenpeace voerde actie tegen Dove.
- 3 Palmolieplantages in Indonesië.

3

Een energie[r]evolutie op gang brengen

Hoog tijd voor een energie[r]evolutie

In 2008 doorkruisten de Rainbow Warrior en de Arctic Sunrise de oceanen om onze oproep voor een **energie[r]evolutie** bekend te maken.

Die energie[r]evolutie is gebaseerd op wetenschappelijke studies² die in 2008 zijn uitgevoerd en die aantonen dat de **CO₂-uitstoot van de energiesector in de Europese Unie tegen 2050 met bijna 80% kan verminderen**. Met dit scenario in de hand oefenden onze lobbyisten druk uit op de Europese instellingen. Hun werk wierp vruchten af, want in december werd een historische richtlijn goedgekeurd die bepaalt dat tegen 2020 20% van ons energieverbruik afkomstig moet zijn van hernieuwbare bronnen.

De windmolenparken in de Noordzee met elkaar verbinden

Om deze energie[r]evolutie tot een goed einde te brengen, pleiten wij voor een **gede-**

centraliseerde energieproductie en een **optimaal gebruik van hernieuwbare energiebronnen**. Een eerste stap zou erin kunnen bestaan de windmolenparken in de Noordzee met elkaar te verbinden. De Greenpeacestudie³ hierover die in september verscheen, bewijst hoe belangrijk het netwerk van windmolenparken kan zijn voor ons land. De Europese Commissie nam de ontwikkeling van dit netwerk over in haar strategische analyse van het Europese energiebeleid. De Belgische minister van Klimaat en Energie Magnette is ook gewonnen voor het idee, want hij leidt momenteel een werkgroep met zijn Franse, Nederlandse, Luxemburgse, Duitse, Britse en Noorse collega's om na te gaan hoe zo'n netwerk gerealiseerd kan worden. Greenpeace zal deze werkzaamheden in 2009 opvolgen om ervoor te zorgen dat ze snel tot concrete maatregelen kunnen leiden.

In 2008 boog Greenpeace zich ook over de noodzaak om de **energie[r]evolutie te financieren**. In België eiste Greenpeace dat de miljarden euro's onrechtmatige winsten die Electrabel heeft gemaakt op de rug van de Belgische consument snel worden terugge-

vorderd. Ze moeten geïnvesteerd worden in hernieuwbare energie (waaronder ook het hierboven genoemde netwerk van windmolenparken) en energie-efficiëntie. Ook dit had effect: de regering vorderde in 2008 250 miljoen euro terug en wil in 2009 nog eens 500 miljoen teruggeisen. Greenpeace houdt de druk op de ketel en stuurt aan op de goedkeuring van een wet die de volledige winsten zou terugvorderen – dat komt neer op minstens 1 miljard euro per jaar.

Greenpeace in actie voor een duurzame mobiliteit

Omdat Greenpeace alles op alles zet om te strijden tegen de klimaatverandering, hebben wij in 2008 ook een **transportcampagne** geïntroduceerd. De transportsector is immers de enige sector waarvan de CO₂-uitstoot explosief blijft toenemen. Greenpeace wierp zijn volle gewicht in de schaal om de Europese Unie een **ambitieuze regelgeving** te laten stemmen over de **CO₂-uitstoot van nieuwe auto's**. Maar de lidstaten bezweken onder de druk van de autolobby en stemden eind 2008 een zwakke regelgeving. De komende jaren

- 4 Aankomst van de Rainbow Warrior in Thailand voor de lancering van de energie[r]evolutie.
- 5 Actie voor auto's die minder energie verslinden.
- 6 Geen nieuwe steenkoolcentrale in Antwerpen!
- 7 De eerste windmolens voor de kust van Oostende.

4

5

6

7

© Greenpeace/Ditahajohn

© Greenpeace/Rymaets

© Greenpeace/Ryose

© Greenpeace/Rymaets

wil Greenpeace ijveren voor een ambitieuzere regelgeving. In België voerde Greenpeace ook actie om te voorkomen dat ons wegennet verder wordt uitgebreid. We spraken ons uit tegen de plannen voor uitbreiding van de Brusselse Ring en mobiliseerden tegen de aanleg van een snelweg nabij Luik (de CHB-verbinding). Om de impact van de klimaatverandering te beperken, moeten onze politici investeren in een duurzaam mobiliteitsbeleid.

2 Energy[r]evolution, Greenpeace International, oktober 2008.
3 A North Sea electricity grid revolution, Greenpeace België, september 2008.

Een duurzame landbouw zonder ggo's

Ggo's slaan niet aan

Eerst een vaststelling: meer dan tien jaar nadat de eerste genetisch gemanipuleerde organismen (ggo's) op de markt kwamen, blijft hun verspreiding beperkt. Op meer dan 90% van de landbouwgrond staan nog altijd geen ggo-gewassen. Dat is onder andere het resultaat van het werk dat Greenpeace de laatste jaren heeft verricht. In 2008 verscheen een internationaal rapport waar 400 wetenschappers drie jaar aan werkten⁴. Het bepleit een radicale ommeezwaai in de richting van een ecologische landbouw met respect voor de biodiversiteit en aangepast aan de lokale noden. Greenpeace is het daar volmondig mee eens.

Europa binnenkort beter beschermd tegen ggo's?

In 2008 voerden wij campagne voor een **duurzame landbouw, zonder ggo's**. Wij pleitten voor een diepgaande herziening van de procedure om ggo's toe te laten. Om deze

8 Greenpeace eist een duurzame, ggo-vrije landbouw.

9 Actie tegen veldproef met genetisch gemanipuleerde populieren.

10 Het is nu of nooit om de tonijn te redden.

eis meer gewicht te geven, combineerden wij lobbywerk met acties op het terrein in Brussel en Luxemburg. En met succes: in december spraken de lidstaten zich uit voor een **verbeterde toelatingsprocedure**. Als dit proces eenmaal is afgerond, zou het mogelijk moeten zijn om de deuren van Europa een beetje meer te sluiten voor ggo's en het leefmilieu beter te beschermen tegen de schadelijke effecten ervan.

In **België** slaagde Greenpeace er in eerste instantie in om een veldproef met genetisch gemanipuleerde populieren te verhinderen. Maar onder druk van de Vlaamse regering en na een beroep bij de Raad van State gaven de bevoegde ministers begin 2009 uiteindelijk toch groen licht voor de veldproef. Uit het Waals Gewest valt er wel goed nieuws te melden: in oktober trad het gewest toe tot het **netwerk van Europese ggo-vrije regio's**.

4 International Assessment of Agricultural Science and Technology for Development.

De oceanen verdedigen

Een netwerk van zeereservaten

In 2008 voerden wij het hele jaar actie in de Stille Oceaan, de Middellandse Zee en de Noordzee om te protesteren tegen vistechnieken die de oceanen leegplunderen. Tegelijk vroegen wij **vishandelaars en consumenten** om niet langer vissoorten te kopen die bedreigd worden door overbevissing. Om hen daarbij te helpen, stelden wij twee nieuwe websites voor: de ene met een lijst met bedreigde vissoorten en de andere met een databank van de vissersvloeden die betrokken zijn bij de illegale visvangst.

Wij oefenden ook **druk uit op politici** om werk te maken van een wereldwijd netwerk van **zeereservaten** in 40% van onze oceanen. Die reservaten zijn van essentieel belang voor het herstel van de vispopulaties.

Walvisjacht verliest vaart

Onze campagne tegen de **walvisjacht** trok verschillende keren de aandacht: begin 2008

voer het Greenpeaceschip de Esperanza naar **Antarctica** om er te protesteren tegen de Japanse walvisvaarders. In Japan brachten onze actievoerders Junichi Sato en Toru Suzuki na maanden onderzoek een illegale handel in walvisvlees aan het licht. Deze smokkel gebeurde met medeweten van de Japanse overheid onder het mom van een 'wetenschappelijk' jachtprogramma. De actievoerders brachten de autoriteiten op de hoogte maar... ze werden zelf gearresteerd! Daarop **mobiliseerde** Greenpeace zijn sympathisanten, en met succes: meer dan 250.000 mensen over de hele wereld stuurden een e-mail naar de Japanse eerste minister om de vrijlating van de actievoerders te vragen. Junichi en Toru werden in juli na 26 dagen voorlopige hechtenis op borgtocht vrijgelaten. Ze wachten nog altijd op hun proces. Japan heeft aangekondigd dat het **20% minder walvissen zal vangen** in 2009. Dat toont aan dat onze acties geleidelijk aan hun vruchten beginnen af te werpen.

Ijveren voor een wereld zonder giftige stoffen

Greenpeace getuigt...

In februari 2008 publiceerde Greenpeace een **rapport**⁵ waaruit blijkt dat ongeveer 30% van ons elektronisch afval terecht komt in Azië of Afrika. Daar worden de toestellen ontmanteld om er de herbruikbare materialen uit te halen. De arbeiders werken in verschrikkelijke omstandigheden die hun gezondheid en het milieu in gevaar brengen. Dat blijkt ook het geval te zijn in **Ghana**, waar onze teams in april een kijkje gingen nemen.

... en zet druk op de ketel!

Gewapend met wetenschappelijke gegevens en getuigenissen oefenden onze lobbyisten druk uit op de belangrijkste elektronica-producenten om **de giftige stoffen uit hun toestellen te halen en werk te maken van recyclage en energie-efficiëntie**. Die maatregelen zijn van essentieel belang om de productie van elektronisch afval af te remmen en

een bijdrage te leveren in de strijd tegen de klimaatverandering. De meeste bedrijven zetten stappen om hun producten milieuvriendelijker te maken. Alleen Philips bleef doof voor onze eisen, maar veranderde begin 2009 toch van koers. Het bedrijf heeft aanvaard om de financiële verantwoordelijkheid te dragen voor de recyclage van zijn producten. Om de drie maanden **evalueert Greenpeace de inspanningen die de achttien marktleaders** in de elektronica-sector leveren om giftige stoffen te verwijderen, hun afgedankte producten te recyclen en hun inspanningen voor het klimaat te verbeteren.

⁵ Toxic Tech: Not in our backyard, Greenpeace International, februari 2008.

Meer informatie op www.greenpeace.be

11

- 11 Wanneer komt er eindelijk een duurzame visvangst die ook respect heeft voor de kustbewoners?
- 12 Manifestatie voor de vrijlating van Japanse actievoerders die gearresteerd werden omdat ze een illegale handel in walvisvlees aan het licht brachten.
- 13 Actie tegen Philips. De multinational heeft eindelijk zijn recyclagebeleid verbeterd.
- 14 Sloopplaats in Ghana waar ons elektronisch afval wordt verbrand.

13

12

14

2008 in cijfers

Greenpeace kan wereldwijd campagnevoeren dankzij de steun van sympathisanten. Om zijn onafhankelijkheid te behouden, weigert Greenpeace financiële steun van de overheid en van bedrijven. Om aan te tonen dat dit geld correct en efficiënt wordt besteed, rapporteert Greenpeace op een transparante en gedetailleerde manier over zijn financiën. U vindt hierbij de balans (2007-2008) en de gedetailleerde resultatenrekening van 2008 van Greenpeace Belgium vzw, met toelichting.

Die cijfers werden gecontroleerd en conform verklaard door een onafhankelijke revisor¹.

De verklaring van de revisor of bijkomende toelichting bij de resultaten kunt u raadplegen op www.greenpeace.be of aanvragen via mail: info@be.greenpeace.org.

Als lid van de Vereniging voor Ethische Fondsenwerving engageert Greenpeace zich om de deontologische code van die organisatie te respecteren. Voor meer informatie, surf naar www.vef-aerf.be.

Toelichting bij de inkomsten

104.000 sympathisanten zorgden voor 4,6 miljoen euro inkomsten. Dat is een stijging met 2% in vergelijking met 2007. Die steun zorgt voor een waardevolle financiële stabiliteit.

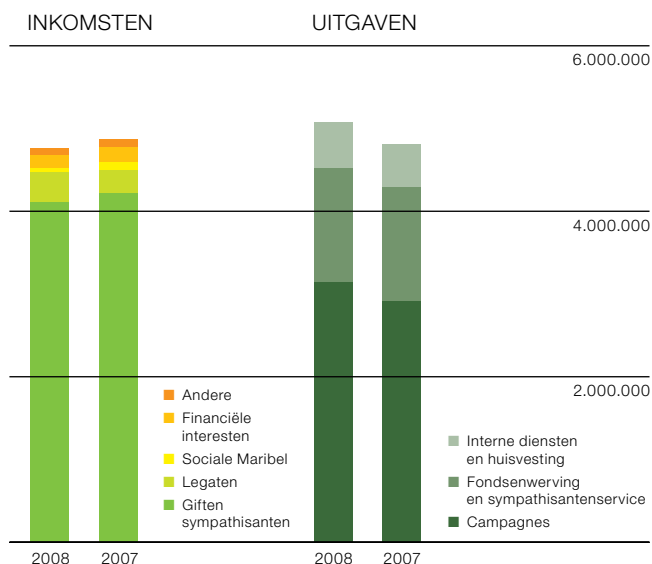
Toelichting bij de uitgaven

De uitgaven zijn weergegeven in twee afzonderlijke tabellen. De tabel hiernaast bevat de 'resultatenrekening' volgens het officiële boekhoudkundige plan zoals dat moet worden voorgelegd in overeenstemming met de wetgeving op de vzw's. De tabel geeft een overzicht van de verschillende kostencategorieën.

De tabel op de volgende pagina toont de 'kosten per activiteit'. Zij biedt een overzicht van de kosten van de verschillende afdelingen en geeft een duidelijk beeld van de manier waarop de giften werden gebruikt.

De uitgaven zijn verdeeld in drie categorieën: campagnes, fondsenwerving en administratie.

¹ CLYBOUW Bedrijfsrevisoren - Burgerlijke B.V.B.A. - Oosterveldlaan 246, 2610 Antwerpen

Campagnes: 3,45 miljoen euro

Specifieke campagnekosten: 2,91 miljoen euro

In 2008 heeft Greenpeace in België vooral campagnegevoerd om een 'energie[r]evolutie' op gang te brengen en te strijden tegen de klimaat-

RESULTATENREKENING

INKOMSTEN				
	Code boekhouding			
Terugwinning kosten Greenpeace International	703	45.272	0,94 %	
Terugwinning kosten magazine	704	12.266	0,25 %	
Giften sympathisanten	732	4.199.013	87,07 %	
Legaten	734	350.079	7,26 %	
Subsidies	736	250	0,01 %	
Belangrijkste inkomsten	70/73	4.606.881	95,52 %	
Sociale Maribel	743	55.181	1,14 %	
Andere	743	8.430	0,17 %	
Andere inkomsten	74	63.611	1,32 %	
Diverse financiële opbrengsten	750	148.250	3,07 %	3,07 %
Andere uitzonderlijke opbrengsten	764	4.053	0,08 %	0,08 %
Totaal inkomsten		4.822.795	100,00 %	

UITGAVEN			
	Code boekhouding		
Campagnes		1.876.765	35,21 %
Communicatie		314.562	5,90 %
Fondsenwerving		480.577	9,02 %
Administratie		75.474	1,42 %
Diensten en diverse goederen	61	2.747.379	51,55 %

Bruto lonen			
Campagnes		768.394	14,42 %
Communicatie		174.951	3,28 %
Fondsenwerving		669.929	12,57 %
Administratie		316.138	5,93 %
Totaal	620	1.929.412	36,20 %

Kosten sociale zekerheid			
Campagnes		242.662	4,55 %
Communicatie		53.503	1,00 %
Fondsenwerving		190.757	3,58 %
Administratie		100.499	1,89 %
Totaal	621	587.421	11,02 %

Kosten verzekering			
Campagnes		12.972	0,24 %
Communicatie		3.826	0,07 %
Fondsenwerving		5.956	0,11 %
Administratie		4.719	0,09 %
Totaal	623	27.473	0,52 %

Provisie voor vakantiegeld			
Campagnes		231	0,00 %
Communicatie		-1.867	-0,04 %
Fondsenwerving		1.899	0,04 %
Administratie		5.124	0,10 %
Totaal	625	5.387	0,10 %

Bezoldigingen	62	2.549.693	47,84 %
Afschrijvingen	630	20.403	0,38 %
Terugneming voor pensioenen	635	-3.702	-0,07 %
Afschrijvingen en voorzieningen	63	16.702	0,31 %

Andere bedrijfskosten	640	8.658	0,16 %	0,16 %
-----------------------	-----	-------	--------	---------------

Diverse financiële kosten	650	6.067	0,11 %	0,11 %
---------------------------	-----	-------	--------	---------------

Andere uitzonderlijke kosten	664	1.137	0,02 %	0,02 %
------------------------------	-----	-------	--------	---------------

Totaal uitgaven		5.329.636	100,00 %
Nettoresultaat		-506.841	

verandering. Er werd ook geïnvesteerd in internationale projecten die in 2007 al waren opgestart, zoals de campagne voor het behoud van de Afrikaanse bossen. Ook de campagne om de elektronicasector aan te sporen om elektronische toestellen te produceren zonder giftige stoffen werd voortgezet.

Ondersteunende campagnekosten: 0,54 miljoen euro

Hieronder vallen alle activiteiten van de communicatiedienst en de vrijwilligerswerking.

- Kosten van de vrijwilligersgroep die informatie verstrekt over Greenpeacecampagnes in scholen, verenigingen en op evenementen.
- Publicatie en verspreiding van magazines (volwassenen en kinderen) en andere publicaties.
- Pers- en mediawerking.
- Kosten verbonden aan onze elektronische communicatie (website, e-mail).
- Salarissen van onze medewerkers.

Bijna 65% van de financiële middelen werden uitgegeven om campagne te voeren (in 2007 was dat 61%).

KOSTEN PER ACTIVITEIT	
Campagnekosten	
Specifieke campagnekosten	
Volunteers unit	78.977
Campagne Energy Revolution	161.896
Campagne Environmental Justice	65.873
Anderes campagnes (oceanen-nucleair)	7.876
Algemene campagnekosten	132.185
Deelname internationale campagnes	45.272
Project giftige stoffen	519.018
Project Congo	794.562
Steun opening kantoor Kinshasa	88.000
Loonkosten campagnes	1.016.799
Subtotaal	2.910.460 54,6%
Ondersteunende campagnekosten	
Informatie en voorlichting	16.134
Greenpeace Magazine	214.043
Communicatieproject	46.440
Loonkosten communicatie	247.144
Secretariaat campagnes	21.213
Subtotaal	544.975 10,2%
Totaal	3.455.435 64,8%
Fondsenwerving en dienstverlening aan donateurs	
Kosten werving nieuwe donateurs	511.658
Kosten bestaande donateurs	216.986
Dienstverlening aan donateurs	130.527
Loonkosten fondsenwerving	453.995
Secretariaat donateurservice	40.741
Totaal	1.353.907 25,40%
Administratie en huisvesting	
Afschrijvingen	20.403
Secretariaat administratie en huisvesting	49.444
Loonkosten administratie	450.448
Totaal	520.294 9,76%
Totaal uitgaven	5.329.636 100,0%

Fondsenwerving en dienstverlening aan donateurs: 1,35 miljoen euro

Onder deze rubriek vallen alle uitgaven die nodig zijn om nieuwe donateurs te werven, maar ook alle kosten die verband houden met de dienstverlening aan onze huidige donateurs.

Elke euro die wij in 2008 in de fondsenwerving hebben geïnvesteerd, heeft 3,40 euro opgeleverd.

Administratie en kantoren: 0,52 miljoen euro

Onder deze rubriek vallen de kosten voor huur, verbruik (water, gas, elektriciteit), het kantoomateriaal en ook de salarissen van onze administratieve medewerkers (algemeen directeur, personeelsbeheer, financiën, informatica, receptie).

Toelichting bij de balans

Wij hebben 2008 afgesloten met een negatief resultaat van 506.841 euro, zoals was voorzien en goedgekeurd door de Algemene Vergadering van maart 2008. In 2006 had de Raad van Bestuur voorgesteld om de uitzonderlijke winst, die Greenpeace in hoofdzaak maakte dankzij legaten, te gebruiken voor de ontwikkeling van blijvende campagneprojecten in de periode 2007-2009. Dit negatieve resultaat spreekt dus de reserves aan die de voorbije jaren werden opgebouwd.

BALANS	2008	2007
Activa		
Immateriële vaste activa	853	1.364
Materiële vaste activa	40.535	47.438
Financiële vaste activa	246.361	245.861
Aandelen Via-Ex	239.540	239.540
Aandelen Triodos	6.121	6.121
Aandelen Ecopower	250	
Aandelen BeauVent	250	
Borgtochten	200	200
Vorderingen	882.822	1.082.422
Intercompany vorderingen	16.354	11.336
Vorderingen	3.623	2.911
Te innen opbrengsten	53.965	361.909
Lopende rekening Via-Ex	790.675	688.061
Andere vorderingen	18.205	18.205
Geldbeleggingen	0	2
Liquide middelen	3.840.438	4.482.930
Overlopende rekeningen	82.045	43.121
Totaal Activa	5.093.054	5.903.137
Passiva		
Eigen vermogen	1.970.034	1.970.034
Overgedragen resultaten	0	0
Bestemde fondsen	1.717.109	2.223.950
Sociaal Passief Fonds	900.000	900.000
Verzekeringsfonds vrijwilligers	225.301	225.301
Bestemd fonds 2005	0	68.753
Bestemd fonds 2006	536.948	975.037
Bestemd fonds 2007	54.860	54.860
Voorzieningen	100.329	104.030
Schulden	1.305.382	1.585.571
Leveranciers	864.374	1.055.610
Te ontvangen facturen	5.107	11.819
Bezoldigingen en sociale lasten	312.678	320.759
Schulden aan Greenpeace International	123.224	197.383
Overlopende rekeningen	200	19.552
Totaal Passiva	5.093.054	5.903.137

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Voor de tweede keer publiceren wij een maatschappelijk jaarverslag dat een nuttige aanvulling vormt op onze financiële en sociale balans. Het **volledige verslag** is beschikbaar op www.greenpeace.be (rubriek publicaties). Wij geven hier een samenvatting van de belangrijkste elementen.

De context

Als organisatie is Greenpeace bezorgd om de impact die zij heeft op het leefmilieu en de samenleving. Wij wilden die impact nog eens evalueren.

Zoals bij de vorige editie hebben wij ons bij het opstellen van dit rapport gebaseerd op het model van GRI. Meer dan 1000 bedrijven en organisaties uit de hele wereld hebben in 2007 een rapport in dit kader opgesteld (een dertigtal in België, waaronder dus Greenpeace). Hoe meer organisaties gebruik maken van eenzelfde stramen, hoe beter uiteraard een onderlinge vergelijking mogelijk is.

Om te kunnen vergelijken hanteren we voor 2008 dezelfde indicatoren als voor 2007. Indien relevant vermelden wij ook de waarden voor het jaar 2007.

Profiel van de organisatie

Greenpeace is een organisatie die campagnevoert om gedragingen en houdingen te veranderen, om het milieu te beschermen en te behouden en om de vrede te bevorderen. Onze waarden zijn **geweldloosheid, confrontatie, onafhankelijkheid** en **de kracht van gezamenlijke actie**.

Greenpeace Belgium telt 4 afdelingen: interne diensten, campagne, communicatie en fondsenwerving. Elke afdeling staat onder leiding van een directeur. Die directeurs vormen samen het directieteam (Management Team), onder leiding van de algemeen directeur. Greenpeace Belgium richt zich tot een ruim publiek en bij de sympathisanten vinden we mensen uit alle leeftijdsgroepen uit de twee taalgemeenschappen. Wij worden omringd door een groot aantal vrijwilligers. Zij nemen deel aan publieke manifestaties, verstrekken informatie, stellen teksten op en doen mee aan acties voor consumenten,...

De doelgroepen waar Greenpeace Belgium zich op richt zijn sympathisanten en donateurs, de vrijwilligers, de media, de politici, de overheid, de industrie, het eigen personeel en de leveranciers.

Prestatie-indicatoren

Energieverbruik van ons gebouw in 2008

De onderstaande tabel geeft een overzicht van ons totale en specifieke verbruik (d.w.z. in voltijds equivalenten) 2008 en 2007.

Verbruik per energiebron	Energie (KWh)		Specifiek verbruik (kWh/VTE)	
	2008	2007	2008	2007
Electriciteit (100% groen)	23.426	22.450	641,81	641,43
Aardgas	71.762	99.003	1.966,09	2.828,66
Totaal	95.189	121.453	2.607,91	3.470,09

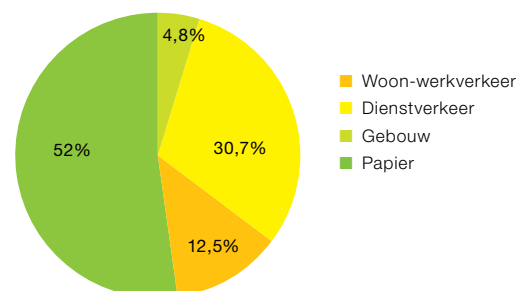
In 2008 is het specifieke elektriciteitsverbruik per voltijds equivalent werkzaam in de gebouwen in Brussel stabiel gebleven. En dankzij een betere regeling en benutting van de verwarming hebben wij ons gasverbruik met meer dan 30% kunnen verminderen.

In vergelijking met het energieverbruik in referentiegebouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn onze energieprestaties uitstekend.

Totale uitstoot van broeikasgassen, per bron

De onderstaande samenvattende tabel geeft een overzicht van de impact (lees, de CO₂-uitstoot) van onze werking.

Gebouw			
Electriciteit (100% groen)	23.426 kWh	→	706 kg CO ₂
Aardgas	71.762 kWh	→	15.552 kg CO ₂
Subtotaal gebouw	95.189 kWh	→	16.259 kg CO ₂
Dienstverkeer			
Fiets	1.600 km	→	23 kg CO ₂
Openbaar vervoer	412.940 km	→	38.992 kg CO ₂
Voertuigen	96.850 km	→	28.563 kg CO ₂
Vluchten	193.910 km	→	36.945 kg CO ₂
Subtotaal dienstverkeer	705.300 km		104.523 kg CO ₂
Woon-werkverkeer			
Te voet	15.050 km	→	0 kg CO ₂
Fiets	33.740 km	→	475 kg CO ₂
Openbaar vervoer	423.450 km	→	39.985 kg CO ₂
Carpool	1.800 km	→	265 kg CO ₂
Auto (alleen)	6.710 km	→	1.979 kg CO ₂
Subtotaal woon-werkverkeer	480.750 km	→	42.704 kg CO ₂
Kopieerpapier en drukwerk (uitsluitend 100% gerecycleerd papier)			
Intern gebruik	1.048 kg	→	2.528 kg CO ₂
Externe publicaties	72.504 kg	→	174.874 kg CO ₂
Subtotaal papier	73.552 kg	→	177.402 kg CO ₂
Totaal CO₂-uitstoot			340.887 kg CO₂

Gezien de impact van ons externe papierverbruik, willen we erop wijzen dat het hier gaat om alle papier voor de publicatie van ons drukwerk, magazines, studies, brochures, posters, enzovoort. Greenpeace is een organisatie die communiceert en gedrukte documenten zijn nog altijd een algemeen aanvaard (om niet te zeggen favoriet) medium bij onze lezers. Wij bieden steeds meer elektronische documenten aan en proberen het lezen ervan aan te moedigen, maar we vinden het beter dat mensen onze teksten lezen op papier dan dat zij ze niet lezen op het scherm...

Sociale indicatoren

Het gemiddelde aantal personeelsleden voor het jaar 2008 bedroeg 56 voltijdse equivalenten voor alle soorten arbeidscontracten (in 2007 was dat 54,4 VTE). De werkelijke loonspanning bedroeg in 2008 2,41 (2,34 in 2007). Dit is de verhouding tussen het werkelijk betaalde hoogste en laagste brutoloon voor een voltijds equivalent.